

Årstabladet – handledning till löpsedel

Dela in klassen i grupper lagom stora att arbeta kring en lpad.

Eleverna läser tidningar och artiklar i klassrummet. Läs enskilt, i grupp eller högläsning. Välj ut ett antal tidningar, gärna både fysiska och digitala, anpassat efter gruppens förmåga. Välj inte för många källor, de måste ha möjlighet att jämföra och diskutera sina källor.

Om klassen ska skapa en gemensam löpsedel: Låt klassen diskutera vad de läst. Klassen ska gemensamt välja ut de 5 nyheter de tycker är viktigast och rangordna dem efter hur stora/viktiga/intressanta de är. Stanna upp och diskutera nyhetsvärdering. Varför värderar de nyheterna som de gör? Varför är de valda nyheterna viktiga för dem?

Om varje grupp ska göra en egen löpsedel: Låt grupperna diskutera vad de läst. Gruppen ska gemensamt välja ut de 5 nyheter de tycker är viktigast och rangordna dem efter hur stora/viktiga/intressanta de är. Stanna upp och diskutera nyhetsvärdering. Varför värderar de nyheterna som de gör? Varför är de valda nyheterna viktiga för dem?

Eleverna skriver lockande rubriker till de valda nyheterna och skriver ner nyheternas källor, se hur nedan. De kan även skriva en ingress till artiklarna. Ingress är en mycket kort sammanfattning som ska göra läsaren intresserad av att läsa mer.

Skapa en löpsedel av nyheterna. Använd någon av mallarna, gör löpsedeln för hand, i appen Headlines eller lämna underlaget till Memme som skapar löpsedeln. Innehållet kan med fördel fyllas i mallarna på storskärm tillsammans med eleverna så blir det även ett tillfälle att visa och använda enkla funktioner i Word. Du kan ändra alla delar i mallen, även löpsedelns namn.

Sätt gärna upp löpsedeln i biblioteket och korridoren.

Om ni skapar flera löpsedlar per klass kan ni jämföra dem och diskutera värdering av nyheter. **Varför har grupperna valt olika? Varför värderas nyheter olika?**

Källhänvisning

Källhänvisningen anges i direkt anslutning till varje enskild text/rubrik.

Källhänvisning till tidning: '8 sidor, 2018:15, sida 2.' (tidningens namn, årtal:utgåvans nummer, sidnummer artikeln är på)

Källhänvisning till digital artikel: "Årstaskolan är världens bästa skola", www.dn.se, 2018-11-20. (artikelns namn, webbsidans adress, datum.)

Begrepp

Nyhet, nyhetstidning, löpsedel, källa, ingress, budskap, syfte, avsändare. Dessa begrepp är bra att eleverna får till sig under diskussionerna. Anpassa svårigheten efter elevgruppen men använd gärna begreppen då de är en del i MIK-progressionen.

Nyhet

En nyhet är något nytt och aktuellt som hänt och som sprids med hjälp av något massmedium, till exempel en tidning, radio, TV men även mellan människor i till exempel sociala medier eller muntligt.

Dagstidning, morgontidning och kvällstidning

En dagstidning rapporterar om nyheter. Deras syfte är att informera människor och sprida nyheter. Morgontidningen trycks under natten och delas ut tidigt på morgonen. Kvällstidningen kommer i regel på eftermiddagen och rapporterar om det som hänt under dagen. Ofta värderas nyheterna i morgontidningar högre än de i kvällstidningar. Kvällstidningar kan upplevas mer nöjesinriktade och sensationslystna.

Löpsedel

Är de affischer som ska locka människor att köpa en särskild tidning. Löpsedlar sitter ofta utanför kiosker och affärer och har rubriker som snabbt ska göra en sugen på att läsa mer. Löpsedlar kan vara vinklade eller överdriva nyheter för att läsarna ska köpa just deras tidning.

Källa

En källa är ett media som bär information till dig, till exempel en bok, tidning, webbsida eller person. Allt som bär information är källor, oavsett om det som står i källan är sant eller falskt. Även dåliga källor är källor.

Avsändare

Den/det som ligger bakom ett budskap. Avsändare finns i både stort och smått, när en tidning skriver ett avslöjande reportage såväl som när ett rykte sprids inom en kompisgrupp. Det är alltid viktigt att fundera på vem som är avsändaren då det kan säga mycket om budskapet och syftet med spridningen.

Budskap och syfte

Är den information som sprids, anledningen till varför avsändaren sprider informationen och den effekt avsändaren vill få med att sprida det. Det är viktigt att fundera på vad avsändare egentligen vill med sin information och hur den vill att informationen ska påverka sina mottagare.

Centralt innehåll ur LGR11

Kap 1. Skolans värdegrund

Eleverna ska kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet, med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt.

Kap 5:1 Bild

Informativa bilder, till exempel läroboksbilder och hur de är utformade och fungerar. (1-3)

Reklam och nyhetsbilder, hur de är utformade och förmedlar budskap. (4-6)

Massmediebilders budskap och påverkan och hur de kan tolkas och kritiskt granskas. (7-9)

Kap 5:12-15 Geografi, Historia, Religionskunskap, Samhällskunskap

Metoder för att söka information från olika källor: intervjuer, observationer, och mätningar. Hur man kan värdera och bearbeta källor och information, såväl med som utan digitala verktyg. (1-3)

Informationsspridning, reklam, opinionsbildning i olika medier. (4-6)

Hur man urskiljer budskap, avsändare, syfte, såväl i digitala som andra medier, med ett källkritiskt förhållningssätt. (4-6)

Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer. (7-9)

Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel sociala medier, webbplatser och dagstidningar. (7-9)

Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. (7-9)

Kap 5:18 Svenska

Informationssökning i böcker, tidskrifter, och på webbplatser för barn samt via sökmotorer på internet. Källkritik, hur texters avsändare påverkar innehållet. (1-3)

Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt. (4-6)

Hur man citerar och gör källhänvisningar, även vid användning av digitala medier. (7-9)

Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar olika källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt. (7-9)